

KESKIVIIKKOILTAPÄIVÄN opetusjärjestelyt lukuvuonna 2018 – 2019 EKOAY:n rehtorijaoston näkemyksiä asiaan

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on kokouksessaan 25.1.2017 käsitellyt Urhea-toimintaa ja toteaa tekemässään päätöksessään kokouksen 7. pykälässä mm. seuraavaa:

*Liikuntalähikoulussa Urhea-toimintaan sitoutuville oppilaille mahdollistetaan harjoitusaikaa koulupäivän aikana **koulukohtaisen päätöksen mukaisesti** esimerkiksi:*

- mahdollistamalla lukujärjestysteknisesti osallistuminen esimerkiksi yhteen aamuharjoitteluun viikossa
- ajoittamalla koulun sidottu YT-aika lähikouluissa tai alueittain samaan ajankohtaan, jolloin yksi urheiluseuran järjestämistä koko ikäluokan iltaharjoituksista tai oppilaan omatoimisista harjoituksista on siirrettävissä iltapäivään tai
- muulla koulukohtaisesti/alueellisesti sovittavalla tavalla.

(koko päätöspykälä:

<http://espooprodfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2017401812-7>

Lautakunnan päätöstekstissä todetaan, että harjoitusaika mahdollistetaan koulukohtaisella päätöksellä. Suomenkielisen perusopetuksen johtoryhmä on kuitenkin syksyllä 2017 lähettänyt kaikille yläkouluille määräyksen, jossa määrätään päättämään keskiviikkopäivän opetus kello 14 kaikissa Espoon yläkouluissa.

Espoon yläkoulut toivovat, että saisimme toimia alkuperäisen lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti tulevina lukuvuosina.

Yläkoulujen rehtorit sekä opettajat ovat useaan otteeseen tuloksetta viestittäneet perusopetuslinjan sekä opetustoimen johdolle ongelmista, joita tämä kuntakohtainen määräys lopettaa opetus keskiviikkoisin kaikissa yläkouluissa kello 14 mennessä aiheuttaa:

1. Viisijaksojärjestelmässä olevien koulujen opetustunnit ovat 75 minuutin mittaisia ja keskiviikon päättäminen kello 14 mennessä johtaa tilanteeseen, jossa viimeinen kokonainen oppitunti päättyy todellisuudessa jo kello 13. Vastaavasti joudutaan tällöin muita koulupäiviä pidentämään. Koulupäivää ei voi tiivistää, tauot ja ruokatunnit ovat jo minimissään, eikä niitä voi lyhentää.

Myös 45 minuutin mittaisia opetustunteja käytävillä kouluilla siirtyy keskiviikkoiltapäivästä 1 - 2 oppituntia muihin päiviin. Muut päivät pitenevät tällöin oleellisesti, mikä johtaa vääjäämättä oppilaiden 8-tuntisiin koulupäiviin, jotka säännöllisinä ovat lainvastaisia. Lisäksi tämä aiheuttaa ongelmia luokkatilojen riittävyteen erityisesti erikoisluokkatiloissa, esim. kotitalous, käsityö, luonnontieteiden laboratoriotilat.

2. Kouluilla on yhteisiä opettajia ja osa kouluista voisi sijoittaa koulukohtaisen YS-ajan keskiviikkoon erityisesti silloin, jos jonkun toisen koulun opettaja tulee tällöin antamaan opetusta osalle oppilaista samaan aikaan. Nyt tämä ei ole mahdollista, koska opetusta ei saa lainkaan antaa oppilaille kello 14 jälkeen. Oppilaille, jotka eivät tarvitse juuri keskiviikkona lyhyempää päivää, tulee turhaan lyhyempi päivä ja vastaavasti turhaan pidempi päivä muualle. YS-aikojen sijaitseminen eri päivinä eri kouluilla mahdollistaa siis tasaisemmat koulupäivät tilanteissa, joissa on eri koulujen yhteisiä opettajia.

3. Määräys päättää kaikissa yläkouluissa samana päivänä koulu aikaisemmin vähentää todellisuudessa muiden kuin Urhea-toiminnassa olevien oppilaiden harrastusten toteutumista ja ruuhkauttaa esim. musiikkituntien yms. sopimisia, koska keskiviikkoon tulee kerralla paljon lyhyempiä päiviä ja vastaavasti muihin viikonpäiviin pidempiä päiviä. Kaikkina muina päivinä päästään siis aloittamaan harrastaminen entistä myöhemmin. On huomattava, että Urhea- toiminnassa mukana olevia oppilaita on suuressa osassa yläkouluja vain muutamia, jolloin heidän osaltaan yksilökohtainen lukujärjestystekninen ratkaisu on mahdollinen, eikä vaadi koko koulun tai kunnan yhteistä aikataulua.
4. Opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä erityisesti taide- ja taitoaineiden valinnaisuus on lisääntynyt. Jotta oppilaiden valinnaisuus voidaan toteuttaa, tarvitaan kaikki reunatunnit käyttöön. Valinnaisuuden ja lukujärjestystekniikan avulla sekä yksittäisille Urhea-oppilaille että koko luokalliselle Urhea-oppilaita voidaan hyvin järjestellä mahdollisuus harjoitteluun ilman, että hankaloitetaan muiden oppilaiden harrastustoimintaa ja valinnaisuutta, pidennetään koulupäiviä tai tehdään kouluviikosta epätasainen. Yhden päivän tarpeeton kevennys tekee muista päivistä pidempiä ja raskaampia.
5. Monipuolisen kieliohjelman rakentaminen lukujärjestyksiin vaatii myös kaikkien mahdollisten reunatuntien hyödyntämistä. Kielten opetusryhmiä muodostetaan mieluiten yli luokkarajojen, jolloin perusopetusluokat ovat mahdollisimman monimuotoisia. Näin osa kielten oppitunneista sijoittuu koulupäivän alkuun tai loppuun ns. reunatunniksi valinnaisaineiden tapaan.

Jatkossa on lisäksi huomioitava, että A1- ja A2-kielten tuntimäärätkin poikkeavat toisistaan 9. luokalla, vaikka niitä on mahdollista opettaa samoissa ryhmissä. Tämäkin onnistuu koulukohtaisilla ratkaisuilla, kunhan meillä on käytössä koulukohtaisesti kaikki mahdolliset reunatunnit.

Reunatunteja tarvitaan myös eri uskontojen yhteisille ryhmille, s2-tunneille ja oman äidinkielen opetukseen. Koko kunnan yhteinen lyhyt keskiviikko estää kaikkien näiden tuntien sijoittamisen keskiviikkoiltapäivään ja aiheuttaa järjestelypainetta ja päivien pidentymistä muihin päiviin. Näin näiden aineiden opetusta joudutaan sijoittamaan valinnaisaineopetukseen, jolloin näiden oppilaiden muu valinnanmahdollisuus kaventuu.

6. Bussiaikataulut ja linjat on suunniteltu osin koulujen päättymisaikojen mukaan. On tässäkin mielessä tarkoituksenmukaista, ettei jokaisessa koulussa päätetä koulupäiviä täsmälleen samaan aikaan.
7. Oppilaille on tehty kysely harrastustoiminnan kiinnostuksen kohteista. Kyselyn tulosten pohjalta voidaan rakentaa tarjontaa monipuolisimmin nimenomaan siten, että toimintaa voidaan tarjota muinakin päivinä kuin keskiviikkoisin. Silloin saadaan kerhoveljiksi tarvittaessa myös opettajia, jos asiassa voidaan noudattaa koulukohtaisia ratkaisuja joustavassa yhteistyössä muiden koulujen kanssa.

Lautakunnan alkuperäinen päätös oli koulujen arkea ymmärtävä ja tarjosi mahdollisuuksia opetuksen järkevään järjestämiseen. Yläkoulut toivovatkin, että saavat toimia alkuperäisen lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti tulevina lukuvuosina.

Heli Haaro
Puheenjohtaja, EKOAY

Matti Kangasniemi
Sihteri, EKOAY